

Flygtningenævnets baggrundsmateriale

Bilagsnr.:	391
Land:	Eritrea
Kilde:	Landinfo
Titel:	Respons. Eritrea: Mobilisering til krigen i Etiopia
Udgivet:	22. februar 2023
Optaget på baggrundsmaterialet:	2. november 2023

Eritrea: Mobilisering til krigen i Etiopia

- Mobilisering til krigen i Etiopia
- Reaksjoner mot forsøk på å unndra seg mobilisering
- Ringvirkninger i nasjonaltjenesten som følge av mobilisering
- Endringer i andre forhold i Eritrea som følge av krigen i Etiopia

Innledning

Tigray-krigen brøt ut i begynnelsen av november 2020, og det ble tidlig klart at Eritrea deltok fra begynnelsen av som alliert med Etiopias føderale regjering, selv om Etiopias statsminister Abiy Ahmed først innrømmet det mer enn fire måneder seinere (Africa Confidential 2021). 2. november 2022, knapt to år etter at krigen brøt ut, undertegnet Etiopias føderale regjering en våpenhvileavtale med Tigrayfolkets frigjøringsfront (Tigrayan People's Liberation Front – TPLF) (Crisis Group 2022). Foreløpig holder våpenhvilen (per 22. februar 2023), men det er uvisst hvordan Eritreas president Isaias Afwerki vil forholde seg til avtalen framover. Crisis Group pekte ved årsskiftet på at Isaias kan gå fra å være en alliert til en hodepine for Abiy og Etiopia, siden han gikk inn i krigen «hoping to kill off his archenemy, the TPLF» (Ero & Atwood 2023). Også andre kilder har påpekt at Isaias kan se våpenhvileavtalen som en trussel mot eritreiske interesser (se for eksempel Omer 2022).

I begynnelsen av desember 2022 kom det meldinger om at eritreiske myndigheter fortsatte å mobilisere våpenføre eritreere (Gedab News 2022a). Human Rights Watch «continued to receive reports of ongoing roundups and reprisals through early 2023» (HRW 2023). Dette kan tyde på at Isaias opprettholder militær beredskap, og kanskje forbereder nye militære aksjoner inne i Etiopia. Mot slutten av 2022 kom det imidlertid også meldinger om at eritreiske styrker trakk seg ut av større byer i Tigray (Endeshaw 2022; Marks 2022).¹ Det er dermed vanskelig å se hvordan Isaias og Eritrea vil forholde seg til våpenhvilen og en eventuell varig fred mellom Etiopias føderale regjering og TPLF.

¹ Samtidig kan det dreie seg om en forflytting inne i Tigray, ikke at eritreiske styrker trekker seg ut (Hourelid & Le 2023; Plaut 2023).

I lys av dette understreker vi at responsen beskriver forhold som raskt kan endre seg.

Kildetilfang

Som vi tidligere har påpekt, har det i mange år vært vanskelig å innhente informasjon om forhold inne i Eritrea (Landinfo 2019). Når temaet for denne responsen i seg sjøl er militært sensitivt, og krigen i Tigray brøt ut midt under en pandemi, er det enda mer utfordrende enn vanlig å finne godt, relevant kilde-materiale. Etiopiske myndigheter blokkerte telekommunikasjon i Tigray under mye av konflikten, og hindret journalister i å reise inn i regionen. Dermed finnes lite verifiserbart kildemateriale derfra (The Economist 2022a).

Vi bruker skriftlig kildemateriale der vi har funnet det, men baserer oss også på informasjon fra diplomatiskilder i nabolandene. Informasjonen deres er delvis basert på kontakt med primærkilder inne i Eritrea – både utlendinger og lokale.

Også informasjon videreformidlet gjennom sosiale medier som Twitter, Facebook og WhatsApp, er brukt, selv om mye er bortimot umulig å verifisere, og det ofte er vanskelig å finne ut hvem som er førstehåndskilden.

Begrepsavklaring – nasjonaltjeneste og mobilisering

Nasjonaltjenesteplikt

Alle eritreere mellom 18 og 40, både kvinner og menn, er i utgangspunktet forpliktet til å gjøre nasjonaltjeneste, og alle eritreere bosatt i Eritrea, blir innkalt når de fyller 18 (i noen tilfeller før). Første del av nasjonaltjenesten er seks til åtte måneder militær trening for å gjøre alle voksne eritreere i stand til å forsvare landet (Kibreab 2017, s. 1–22; Palacios-Arapiles 2022, s. 196–198). I henhold til regelverket blir bare personer som blir erklært mentalt eller fysisk tjenestedyktige av militære myndigheter, fritatt fra denne militære grunntraininga, men er like fullt forpliktet til å gjøre en nasjonaltjeneste de er skikket til (Kibreab 2017, s. 2).

I praksis blir imidlertid en del kvinner fritatt – enten helt eller bare fra den militære grunntraininga. Dette gjelder først og fremst småbarnsmødre, men også en del kvinner som er blitt gift før nasjonaltjenestealder², selv uten barn. Andre grupper kvinner hvor en del i praksis ikke blir innkalt til militær grunntraining og nasjonaltjeneste, er muslimske kvinner på landsbygda, nomadekvinner og kvinner fra de etniske gruppene afar, rashayda, hedareb og saho. Til slutt blir både menn

² Andelen kvinner som gifter seg før de fyller 18 i Eritrea, er svært høy, selv i afrikansk sammenheng. I den eneste nyeste tilgjengelige demografi- og helseundersøkelsen fra Eritrea, var 49 % av kvinnene i undersøkelsen i alderen 25–49 gift før de fylte 18 (EPHS [2010] 2013, s. 120). Human Rights Watch har påpekt at en viktig årsak til dette, er et håp hos de unge kvinnene og familiene deres om at de i praksis slipper å gjennomføre militær grunntraining og nasjonaltjeneste (HRW 2019, s. 52–53).

og kvinner med religiøse verv (prester, imamer, teologistudenter og nonner) i praksis ofte fritatt (EASO 2019, s. 31–32; Kibreab 2017, s. 118–120).

Når den militære grunntreninga er gjennomført, går folk i fredstid gjennom en avslutningsseremoni, før de siden tildeles et tjenestested for nasjonaltjeneste. Det kan skje ved at de blir satt til å tjenestegjøre militært, plassert i høyere utdanning eller i en form for sivil tjenestegjøring.

Mobilisering

Alle eritreere som har gjennomført militær grunntrening, kan i teorien mobiliseres til krigstjeneste. Formelt er alle som utfører nasjonaltjenesten under militær kommando allerede, men mange i nasjonaltjeneste utfører ikke-militære oppgaver i andre deler av offentlig forvaltning, eller i næringsvirksomhet eid av staten. Siden disse allerede er under militær kommando, blir de som utfører nasjonal-tjeneste utenfor landets militære styrker, teknisk sett ikke mobilisert, men overflyttet fra sivil til militær tjeneste.

I smal forstand blir mobilisering å forstå bare som personer som har avsluttet nasjonaltjenesten som så bli innkalt til tjeneste knyttet til krigen i Etiopia. I vid forstand later det derimot til at omdisponering av eritreere som gjør ikke-militær nasjonaltjeneste til militære oppgaver også omtales som mobilisering.

Vi understreker at formell dimittering fra nasjonaltjenesten ikke fritar eritreere for plikt til å forsvare landet sitt. (Slik er det også i en rekke andre land.) Både eritreere som er i nasjonaltjeneste og de som har avsluttet den – formelt ved dimittering eller uformelt – kan dermed innkalles og beordres til krigstjeneste.

Mobilisering til krigen i Etiopia

Diplomatkilder har rapportert at det før Tigray-krigen var tegn som i ettertid kan ses som begynnelsen på mobilisering (van Reisen 2021, s. 3–5). Allerede i september 2020 ble et Sawa-kull³ tilbakekalt til Sawa istedenfor å begynne på videre skolegang i samband med nasjonaltjenesten. Human Rights Watch rapporterte samtidig at innrulling til Sawa gikk sin vante gang, tross de strenge pandemi-tiltakene innført av eritreiske myndigheter (Bader 2020). Siden høsten 2020 har mobilisering pågått nærmest kontinuerlig (Babiker 2022, s. 6–7; BBC

³ Sawa, helt vest i Eritrea knapt 20 km fra grensa til Sudan, er den viktigste leiren hvor eritreere får militær grunntrening ved starten av nasjonaltjenesten, og den eneste leiren hvor militær grunntrening kombineres med sisteåret på videregående skole. Eritreere innkalles i kull, og hvert kull omtales med nummer. I juli 2022 rapporterte eritreiske medier at elever i videregående skole ble busset til Sawa fra ulike deler av landet som Sawa-kull 35 (Shabait 2022b). Avslutnings-seremoniene til kullene blir jevnlig dekket i eritreisk presse (se for eksempel Shabait 2022a).

2022; Bekit & Chothia 2022; The Economist 2022a, b; Gedab News 2022a, b, c; Ghebrehiwet 2022; HRW 2023; Plaut 2021, 2022; Reuters 2022).

Mobiliseringa omfatter både reservister (personer som har gjennomført militær grunntrening under nasjonaltjeneste) og folk som ikke har vært gjennom militær grunntrening tidligere – både ungdom under 18 og unge voksne mellom 18 og 30.⁴ BBC (2022) og Aljazeera (Zelalem 2022) har rapportert at generelt er menn opptil 55 år blitt mobilisert. BBC omtaler også at enda eldre menn er beordret til å tjenestegjøre (Bekit & Chothia 2022).

Mobilisering av kvinner

Det er særlig menn som blir mobilisert i store antall, men det er også rapporter om at kvinner er mobilisert (Ghebrehiwet 2022; Plaut 2021; Smits & Wirtz 2022). CIA har anslått at per 2020 – før Tigray-krigen – besto stående eritreiske styrker av rundt 30 % kvinner (CIA 2023a).

Det er omtalt at kvinner er sendt til Tigray (Smits & Wirtz 2022, s. 269). Landinfo er ikke kjent med rapporter om at eritreiske kvinner er observert som stridende inne i Etiopia.⁵ På basis av det, konkluderer vi at i den grad kvinner er sendt til fronten i Etiopia, har det trolig vært få.

Innkalling av mindreårige til militær grunntrening og strid i Tigray

Eritreiske flyktninger har opplyst til nederlandske forskere at også mindreårige tidvis har blitt tatt inn til militær grunntrening i forbindelse med krigen i Tigray⁶ (Smits & Wirtz 2022, s. 269–270, 278–279). FNs spesialrapportør har også rapportert om at ungdom under 18 har blitt innkalt til militær trening og strid i Tigray. Det dreier seg særlig om 16- og 17-åringer, men tilfeller ned til 14 år er omtalt (Babiker 2022, s. 6).

Anslag på styrker i beredskap, nymobiliserte og drepte i strid i Tigray

Selv i fredstid har Eritrea hatt store militære styrker stående i beredskap. International Institute for Strategic Studies anslo i 2019 at Eritrea hadde drøyt 200 000 stående styrker, og rundt 120 000 «aktive reserver» (Connell 2019, s.

⁴ Denne militære treninga har ofte vært kortere enn de seks–åtte månedene nasjonaltjenestepiktige får under normale forhold (Babiker 2022, s. 6).

⁵ Det foreligger veldig få bilder og filmopptak av eritreiske styrker inne i Etiopia, og dem vi er kjent med, viser bare menn.

⁶ Mindreårige ble tidvis innkalt til militær grunntrening også før det brøt ut krig i Tigray (EASO 2019, s. 33).

76).⁷ CIA anslo at antallet stående styrker lå på omtrent samme nivå, 150 000–200 000, i 2022 etter at krigen i Tigray var brutt ut (CIA 2023a).

Allerede et par måneder etter krigsutbruddet anslo Martin Plaut (2021) at rundt 200 000 nye styrker var blitt mobilisert: «This huge number has been achieved by enlisting several categories of conscripts who might have previously been exempt. This includes women with very young children, retired soldiers and some children as young as 16».

Det er uklart hvor mange eritreiske soldater som ble drept eller skadd i løpet av de to åra Tigray-krigen varte. Africa Confidential (2022) mener de samlede tapstallene til eritreiske styrker kan ligge på nivå med de rundt 90 000 den etiopiske hæren har mistet. Antallet skadde er sannsynligvis enda høyere. Dette innebærer også en ganske stor reduksjon av andelen arbeidsføre voksne i Eritreas befolkning – en andel som allerede var ganske liten sammenlignet med andre land i regionen.

Mobiliseringa og antallet drepte og sårede siden høsten 2020 må ses opp den massive utvandringa fra Eritrea etter grensekrigen mot Etiopia i 2000. Siden den gang har mellom en halv og én million mennesker forlatt Eritrea, av en befolkning på rundt fire millioner ved årtusenskiftet.⁸ Svært mange har reist fra Eritrea for å slippe nasjonaltjeneste, og er altså i yrkesaktiv alder. Eritrea har dermed fått et stadig større underskudd på arbeidsføre voksne fra 2000 til i dag. Dette får konsekvenser for hvor mange som kan mobiliseres til krigstjeneste, men også for hvor mange som er igjen til å holde hjulene i gang utenfor krigsapparatet.

Reaksjoner mot forsøk på å unndra seg mobilisering

Reaksjoner mot personer som unndrar seg mobilisering

Det å unndra seg nasjonaltjeneste (inkludert militær grunntrening) og forlate landet ulovlig kan generelt straffes med fengsel og inndraging av bestemte rettigheter, men når Eritrea er i en mobiliseringsfase, kan desertører idømmes

⁷ Dette er en svært stor hær i verdenssammenheng, til sammenligning var Etiopias stående hær før Tigray-krigen på 150 000 (CIA 2023b). Eritrea hadde altså en stående hær større enn Etiopias før Tigray-krigen, tross Eritreas befolkning på 3–4 millioner mot Etiopias minst 110 millioner.

⁸ Det finnes ingen offentlig tilgjengelige, entydige tall verken over Eritreas befolkning eller hvor stor den eritreiske diasporaen er. Offisielle tall fra eritreiske myndigheter er antakelig ikke til å stole på, og anslaget på 6,2 millioner i World Factbook fra CIA (2023a) ser ut til å være basert på projeksjoner uten stor utvandring som en faktor. Store antall eritreere oppholder seg irregulært i andre afrikanske og arabiske land, eller i land som ikke publiserer statistikk over innvandrerbefolkninga. UNHCRs samlede tall per 2022 over eritreiske flyktninger, asylsøkere og andre «of concern», var 587 640. Den italienske migrasjonsforskeren Milena Belloni (2019, s. 10) har anslått at minst 1,5 millioner med eritreisk opphav bor utenfor Eritrea, og at befolkninga inne i Eritrea er på mindre enn 3,5 millioner. Dette overlapper med FNs befolkningsfonds anslag på 3,5 millioner (UN DESA 2019, s. 22).

dødsstraff (Palacios-Arapiles 2022, s. 232). Vi kjenner ikke til kilder som omtaler dødsdommer for desertering etter at Tigray-krigen brøt ut.

Human Rights Watch opplyser at mange som er pågrepet mistenkt for å ha unndratt seg mobilisering i og rundt Asmara, har blitt tatt til militærfengselet Adi Abeito nordøst for byen, og siden sendt dit de er beordret. Satellittbilder viste store menneskemengder i dette fengselet så nylig som januar 2023 (HRW 2023).

Selv om de som er pågrepet under tvangsinnhenting av mobiliseringsdyktige, nå later til å bli sendt ganske raskt dit de skal tjenestegjøre eller få militær opplæring, kan vi ikke utelukke at de vil få en form for straff for forsøk på desertering når dagens beredskap er over.

Reaksjoner mot familiemedlemmer til personer som unndrar seg mobilisering

Når eritreiske militære myndigheter mener mobiliseringspliktige har gått i dekning eller stukket av, har de utført en rekke ulike straffetiltak mot familiemedlemmene deres – først og fremst i samme husstand. Dette intensiverte fra høsten 2022 (se HRW 2023 for omtale av de ulike straffetiltakene):

Since September 2022, when Ethiopian and Eritrean forces carried out joint offensives in the Tigray region, the Eritrean government has inflicted further repression, punishing family members of those seeking to avoid conscription or recall, to enforce widespread forced mobilization, including of older men. Such punishment has included arbitrary detentions and home expulsions.

En av kildene til Human Rights Watch påpekte at utkastelser og beslaglegging av boliger er et straffetiltak som tidligere ikke er brukt i Eritrea. Det opposisjonelle nettstedet Awate beskrev det på denne måten i oktober (Gedab News 2022b):

Government soldiers are “evicting residents from their houses and sealing the doors,” because they cannot find a missing member of the household.

They do not present a court order to seal the houses, though they stick a paper carrying a seal and the ruling party’s slogan, Victory to the Masses on the doors. They leave after warning the household not to remove the seal or open the doors until the wanted missing persons surrender themselves or are caught while hiding.

I desember rapporterte nettstedet at noen av dem som har blitt kastet ut av husene sine, har brutt forseglinga og flyttet hjem igjen (Gedab News 2022a):

Since last month, some of the evicted people defiantly removed the seal or broke the doors and returned to their homes.

A face off was reported in some places when the security forces came to the houses that were supposed to stay sealed off, but the residents have broken in defiantly. The number of families who defiantly returned to their sealed houses was overwhelming forcing the security forces to retreat.

A previously evicted parent told Gedab News, “the insecurity of the people has become unbearable, and we are not afraid of any consequences anymore.”

Ringvirkninger i nasjonaltjenesten som følge av mobilisering

Kildematerialet Landinfo har gått gjennom, sier knapt noe om hvem som fyller tomrommet i sivil sektor av landets arbeidsliv, nå som titusener er blitt mobilisert til krigstjeneste. Som kjent, utgjør eritreere i nasjonaltjeneste en stor del av arbeidsstyrken i landet – i offentlig sektor, i landbruket og i privat næringsliv kontrollert av statlige interesser (Palacios-Arapiles 2022, s. 221–224).

Det store flertall av arbeidsføre menn er formelt i nasjonaltjenesten til de er i femtiåra eller lenger. Kvinner med små barn og fra minoritetsgrupper (se s. 2) er ofte blitt fritatt for hele eller deler av nasjonaltjenesten, men ofte bare uformelt.

Alle som er uformelt fritatt, kan når som helst hentes tilbake til nasjonaltjenesten.

Landinfo holder det for sannsynlig at når mobiliserte eritreere etterlater seg et tomrom der de var i arbeidslivet før mobilisering, kan eritreiske myndigheter velge å fylle dette med arbeidskraften til nasjonaltjenestepliktige som tidligere er blitt uformelt fritatt. Dermed kan vi ikke legge til grunn at informasjonen vi har om hvordan visse grupper i praksis ofte slapp nasjonaltjenesteplikten helt eller delvis i fredstid, som beskrevet for eksempel av EASO (2019, s. 33–35), er dekkende for dagens situasjon.

Formelt dimitterte kan i prinsippet ikke bli kalt tilbake til nasjonaltjeneste, men kan like fullt mobiliseres militært og siden beordres til den formen for arbeid som militære myndigheter mener det er behov for.

I praksis har altså eritreiske myndigheter nærmest full råderett over befolkninga som arbeidskraft, og kan omdisponere disse ressursene fritt for å erstatte militært mobiliserte i roller som ikke kan stå tomme.

Selv når dagens unntaksforhold er over, vil ikke situasjonen bli som før Tigray-krigen. De rundt 90 000 drepte (se forrige del) og de som er arbeidsuføre av skader, vil måtte erstattes i arbeidslivet. Vi tror dermed det er sannsynlig at en

mindre andel av de nasjonaltjenestepliktige, vil få formelt eller uformelt fritak etter Tigray-krigen sammenlignet med hva kildene beskrev fram til 2020.

Endringer i andre forhold i Eritrea som følge av krigen i Etiopia

Bevegelse rundt i landet

Landinfo har ikke funnet kildemateriale som redegjør særlig grundig for hvordan forholdene ved reise mellom ulike deler av Eritrea påvirkes av den eritreiske deltakelsen i krigen i Tigray. Da krigen brøt ut, hadde imidlertid eritreiske myndigheter ni måneder tidligere innført veldig strenge restriksjoner på bevegelse begrunnet med smittevern under korona-pandemien. Utlendinger basert i Asmara, har rapportert at det fra mars 2020 var nærmest full stopp i motorisert transport i Eritrea av pandemi-hensyn. Restriksjonene ble lettet sommeren 2021, men utstrakt drivstoffmangel gjorde at normal trafikk brukte flere måneder på å komme i gang igjen.

I forbindelse med sterkere grad av mobilisering fra september 2022, har antallet kontrollposter for å identifisere personer som har unndratt seg mobilisering, økt både i byene og på landsbygda (HRW 2023). Siden de mobiliserte må oppholde seg der de er beordret, er det antakelig også mindre ferdsel mellom ulike deler av Eritrea (utenom militær transport), og det gjør at de som faktisk reiser rundt i landet, blir enda synligere enn de ellers kunne ha vært. De som kontrollerer de reisende, har altså færre de skal følge med på, og de som ferdes uten reise-tillatelse, løper større risiko for kontroll.

I den rådende unntakstilstanden er det sannsynligvis enda vanskeligere enn vanlig å få tillatelse til å være et annet sted enn der en tjenestegjør militært eller avtjener nasjonaltjeneste.

Helsesektoren

Også forhold i Eritreas helsesektor er lite omtalt i skriftlig kildemateriale. Men utlendinger basert i Asmara, har opplyst at det har vært mangel på en del medisinsk utstyr siden 2020, og at helsesektoren også er rammet av generelle problemer med elektrisitetsforsyninga. Videre mener Landinfo det er grunn til å tro at en god del av landets helsepersonell og medisinske utstyr har vært omdisponert til krigstjeneste for å behandle de mange skadde etter krigshandlinger i Tigray. Dermed er antakelig befolkningas tilgang til helsetjenester dårligere når landet er i militær mobilisering enn under vanlige forhold.

Utdanning

Også i utdanningssektoren er nok mange lærere og andre ansatte mobilisert. Som ellers i offentlig sektor, jobber mange i skoleverket og i høyere utdanning som en form for nasjonaltjeneste.⁹ Det er imidlertid uklart i hvilken grad eritreiske myndigheter har valgt å erstatte mobiliserte ansatte i utdanningssystemet med andre personer som gjør nasjonaltjeneste, eller om personalet som er igjen, må dekke opp for de mobiliserte som best de kan.

Om Landinfos responser

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos responser er basert på opplysninger fra nøye utvalgte informasjonskilder, og kan bygge på både skriftlig og muntlig kildemateriale. Opplysningene er behandlet i henhold til anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon og Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse.

En respons er et svar på konkrete spørsmål som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo, og er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema. Responsene er utarbeidet innenfor korte frister, og kildegrunnlaget er ikke alltid like bredt som i våre temanotater.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

Referanser

Skriftlige kilder

Africa Confidential (2021, 1. april). Abiy gives first ground. *Africa Confidential*. Tilgjengelig fra https://www.africa-confidential.com/article/id/13332/Abiy_gives_first_ground [lastet ned 30. august 2021].

Africa Confidential (2022, 3. november). Addis Ababa and Tigray sign an uneasy truce. *Africa Confidential*. Tilgjengelig fra https://www.africa-confidential.com/article/id/14175/Addis_Ababa_and_Tigray_sign_an_uneasy_truce [lastet ned 5. november 2022].

Babiker, Mohamed Abdelsalam (2022, 6. mai). *Situation of human rights in Eritrea – Report of the Special Rapporteur on the situation of human rights in Eritrea*. New York: Human Rights Council. Tilgjengelig fra <https://www.ohchr.org/en/documents/country-reports/ahrc5020-situation-human-rights-eritrea-report-special-rapporteur> [lastet ned 8. mai 2022].

⁹ Allerede tidlig på 2000-tallet var en god del av lærerne i Eritrea ansatt som del av nasjonal-tjenesten (Riggan 2016, s. 18).

- Bader, Laetitia (2020, 11. september). *Eritrea busses thousands of students to military camp – Government ignores its own covid-19 restrictions*. New York: HRW. Tilgjengelig fra <https://www.hrw.org/news/2020/09/11/eritrea-busses-thousands-students-military-camp> [lastet ned 28. juni 2021].
- BBC (2022, 17. september 2022). Eritrea's mass mobilisation amid Ethiopia civil war. *BBC*. Tilgjengelig fra <https://www.bbc.com/news/world-africa-62927781> [lastet ned 20. september 2022].
- Bekit, Teklemariam & Chothia, Farouk (2022, 12. oktober). Eritreans in fear as military call-up intensifies over Ethiopia's Tigray war. *BBC*. Tilgjengelig fra <https://www.bbc.com/news/world-africa-63208353> [lastet ned 12. oktober 2022].
- Belloni, Milena (2019). *The big gamble: The migration of Eritreans to Europe*. Oakland, California: University of California Press,. Tilgjengelig fra <https://www.luminosoa.org/site/books/m/10.1525/luminos.82/> [lastet ned 14. oktober 2020].
- CIA, dvs. Central Intelligence Agency (sist oppdatert 3. februar 2023a). *Eritrea*. Washington D.C.: CIA. Tilgjengelig fra <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/eritrea/> [lastet ned 8. februar 2023].
- CIA, dvs. Central Intelligence Agency (sist oppdatert 3. februar 2023b). *Ethiopia*. Washington D.C.: CIA. Tilgjengelig fra <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/ethiopia/> [lastet ned 8. februar 2023].
- Connell, Dan (2019). *Historical dictionary of Eritrea* (3rd. utg.). Lanham/London: Rowman & Littlefield.
- Crisis Group (2022, 23. november). *Turning the Pretoria deal into lasting peace in Ethiopia*. Brussel: Crisis Group. Tilgjengelig fra <https://www.crisisgroup.org/africa/horn-africa/ethiopia/turning-pretoria-deal-lasting-peace-ethiopia> [lastet ned 25. november 2022].
- EASO, dvs. European Asylum Support Office (2019, 30. september). *Eritrea – National service, exit, and return*. Valletta: EASO. Tilgjengelig fra https://coi.easo.europa.eu/administration/easo/PLib/2019_EASO_COI_Eritrea_National_service_exit_and_return.pdf [lastet ned 12. februar 2021].
- The Economist (2022a, 6. oktober). Eritrea has called up thousands of reservists to fight in Tigray. *The Economist*. Tilgjengelig fra <https://www.economist.com/middle-east-and-africa/2022/10/06/eritrea-has-called-up-thousands-of-reservists-to-fight-in-tigray> [lastet ned 10. oktober 2022].
- The Economist (2022b, 26. mai). Inside Eritrea, Africa's gulag state. *The Economist*. Tilgjengelig fra <https://www.economist.com/middle-east-and-africa/2022/05/26/inside-eritrea-africas-gulag-state> [lastet ned 30. mai 2022].
- Endeshaw, Dawit (2022, 30. desember). Eritrean soldiers leaving major towns in northern Ethiopia - witnesses. *Reuters*. Tilgjengelig fra <https://www.reuters.com/world/africa/eritrean-soldiers-pull-out-major-tigray-towns-eyewitnesses-say-2022-12-30/> [lastet ned 4. januar 2023].
- EPHS [2010] (2013, 30. september). *Eritrea Population and Health Survey 2010*. Asmara: National Statistics Office/Ministry of Health. Tilgjengelig fra <https://reliefweb.int/report/eritrea/eritrea-population-and-health-survey-2010> [lastet ned 29. juni 2021].
- Ero, Comfort & Atwood, Richard (2023, 1. januar). *10 conflicts to watch in 2023*. Brussel: Crisis Group. Tilgjengelig fra <https://www.crisisgroup.org/global/10-conflicts-watch-2023> [lastet ned 4. januar 2023].

- Gedab News (2022a, 9. desember). Searches, arrests, and tension in Eritrea. *Awate.com*. Tilgjengelig fra <https://awate.com/searches-arrests-and-tension-in-eritrea/> [lastet ned 10. desember 2022].
- Gedab News (2022b, 30. oktober). Severe anxiety attacks Eritreans. *Awate.com*. Tilgjengelig fra <https://awate.com/severe-anxiety-attacks-eritreans/> [lastet ned 10. desember 2022].
- Gedab News (2022c, 1. november). War-caused friction among Eritreans. *Awate.com*. Tilgjengelig fra <https://awate.com/war-caused-friction-among-eritreans/> [lastet ned 10. desember 2022].
- Ghebrehiwet, Yosief. (2022). Eritrea's total mobilization: Why, who, how and where to? I *In depth with Yosief G*: UMD Media. Tilgjengelig fra <https://www.youtube.com/live/XiY4d5JcQwk?feature=share> [lastet ned 8. januar 2023].
- Houreld, Katharine & Le, Stefanie (2023, 25. januar). Peace deal ending Ethiopia's Tigray war yet to dispel fear of more atrocities. *The Washington Post*. Tilgjengelig fra <https://www.washingtonpost.com/world/2023/01/25/ethiopia-tigray-eritrea-peace-deal/> [lastet ned 31. januar 2023].
- HRW, dvs. Human Rights Watch (2019, 8. august). "They are making us into slaves, not educating us" – How indefinite conscription restricts young people's rights, access to education in Eritrea. New York: HRW. Tilgjengelig fra <https://www.hrw.org/report/2019/08/08/they-are-making-us-slaves-not-educating-us/how-indefinite-conscription-restricts> [lastet ned 28. juni 2021].
- HRW, dvs. Human Rights Watch (2023, 9. februar). *Eritrea: Crackdown on draft evaders' families*. New York: HRW. Tilgjengelig fra <https://www.hrw.org/news/2023/02/09/eritrea-crackdown-draft-evaders-families> [lastet ned 9. februar 2023].
- Kibreab, Gaim (2017). *The Eritrean national service: Servitude for 'the common good' and the youth exodus*. Woodbridge, Suffolk: James Currey.
- Landinfo (2019, 14. januar). *Eritrea: Faktagrunnlag og kildekritikk*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2019/01/Eritrea-respons-Faktagrunnlag-og-kildekritikk-012019.pdf> [lastet ned 14. januar 2019].
- Marks, Simon (2022, 30. desember). Eritrean troops seen withdrawing from Ethiopia's embattled Tigray region. *Bloomberg*. Tilgjengelig fra <https://www.bloomberg.com/news/articles/2022-12-30/eritrea-troops-seen-withdrawing-from-ethiopia-s-embattled-tigray-region> [lastet ned 4. januar 2023].
- Omer, Mohamed Kheir (2022, 10. november). How Eritrea could derail the Ethiopian peace deal. *Foreign Policy*. Tilgjengelig fra <https://foreignpolicy.com/2022/11/10/how-eritrea-could-derail-the-ethiopian-peace-deal/> [lastet ned 10. desember 2022].
- Palacios-Arapiles, Sara (2022). Enslaved by their own government: Indefinite national service in Eritrea. I: van Reisen, Mirjam; Mawere, Munyaradzi; Smits, Klara & Wirtz, Morgane (Red.), *Enslaved – Trapped and trafficked in digital black holes: Human trafficking trajectories to Libya* (s. 195–254). Bamenda: Langaa.
- Plaut, Martin (2021). Eritrea's mass mobilisation for a "final offensive" in the Tigray war. *Eritrea Hub*. Tilgjengelig fra <https://eritreahub.org/eritreas-mass-mobilisation-for-a-final-offensive-in-the-tigray-war> [lastet ned 1. februar 2021].
- Plaut, Martin (2022). Empty village streets and hyenas eating the dead: The price of Eritrea's involvement in the Tigray war. *Eritrea Hub*. Tilgjengelig fra <https://eritreahub.org/empty-village-streets-and-hyenas-eating-the-dead-the-price-of-eritreas-involvement-in-the-tigray-war> [lastet ned 19. oktober 2022].

- Plaut, Martin (2023). How Eritrean forces have been re-deployed in Tigray – they have not left. *Martin Plaut*. Tilgjengelig fra <https://martinplaut.com/2023/01/17/how-eritrean-forces-have-been-re-deployed-in-tigray-they-have-not-left/> [lastet ned 17. januar 2023].
- Reuters (2022, 17. september). Eritrea issues army mobilisation call as Ethiopia fighting resumes, Canada says. *Reuters*. Tilgjengelig fra <https://www.reuters.com/world/eritrean-issues-army-mobilisation-call-ethiopia-fighting-resumes-canadian-2022-09-17/> [lastet ned 10. desember 2022].
- Riggan, Jennifer (2016). *The struggling state: Nationalism, mass militarization and the education of Eritrea*. Philadelphia: Temple University Press.
- Shabait (2022a, 13. mars). Sawa: Vocational schools students graduate. *Shabait*. Tilgjengelig fra <https://shabait.com/2022/03/13/sawa-vocational-schools-students-graduate/> [lastet ned 17. januar 2023].
- Shabait (2022b, 25. juli). Students from Southern Region arrive in Sawa. *Shabait*. Tilgjengelig fra <https://shabait.com/2022/07/25/students-from-southern-region-arrive-in-sawa/> [lastet ned 17. januar 2023].
- Smits, Klara & Wirtz, Morgane (2022). Escaping Eritrea: The vulnerability of Eritreans to human trafficking. I: van Reisen, Mirjam; Mawere, Munyaradzi; Smits, Klara & Wirtz, Morgane (Red.), *Enslaved – Trapped and trafficked in digital black holes: Human trafficking trajectories to Libya* (s. 255–295). Bamenda: Langaa. Tilgjengelig fra https://www.researchgate.net/publication/367254851_Enslaved_Trapped_and_Trafficked_in_Digital_Black_Holes_Human_Trafficking_Trajectories_to_Libya [lastet ned 7. februar 2023].
- UN DESA, dvs. UN Department of Economic and Social Affairs (2019). *World Population Prospects 2019 – Volume I: Comprehensive Tables*. New York: UN DESA. Tilgjengelig fra https://population.un.org/wpp/Publications/Files/WPP2019_Volume-I_Comprehensive-Tables.pdf [lastet ned 9. november 2021].
- van Reisen, Mirjam (2021, 6. desember). *Ethiopia at crossroad: The role of Eritrea in the Tigray war*. Tilburg: Tilburg University. Tilgjengelig fra https://www.researchgate.net/publication/356833062_Ethiopia_at_crossroad_The_Role_of_Eritrea_in_the_Tigray_War_full_referenced_document [lastet ned 7. februar 2023].
- Zelalem, Zecharias (2022, 18. september). What stagnated the Ethiopia peace process? *Aljazeera*. Tilgjengelig fra <https://www.aljazeera.com/news/2022/9/18/what-stagnated-the-ethiopia-peace-process> [lastet ned 10. desember 2022].

© Landinfo 2023

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.